

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1er. NÚM. 71

BARCELONA: DILLUNS 13 DE MARS DE 1899

EDICIO DEL MATÍ

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flors, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA (Edició del vespre): 1 pta. al mes | ESPANYA: 4 ptas. trimestre
Paquet de VINTICINCH NÚMEROS: 75 céntims
Anuncis, esquelas, remittits y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuòries fins a las sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matinata.

Anuncis del dia
Sants Ramiro y Rodrigo, maritres
Sants de demà: Santos Florentina, rg. y Matilde, reyna.
Quaranta horas: Acaban a l'iglesia parroquial de Sant Joseph, a Santa Mónica. S'exposa a las vuyt del matí y se reserva a las sis de la tarda. Demà comensaran a la Real capella del Palau.
Cort de Maria: Fa la visita a Nostra Senyora de la Victoria, a Sant Francisco de Paula.
La Missa d'avay: Es de Sant Gregori Magne. P. C. y D. — La de demà es de Santa Florentina, verge.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^{re} E. Lozano.— 12 MARS
Horas d'observació: 9 matí y 5 de la tarda. — Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 762.30
Temperatura: Màxima: 29.4; mín.: 18.4; ombra: mín.: 17.1; 98 ombra.—Termòmetre type 142 156.—Fija en 24 horas: 60.0.—Aigua evaporada en 24 horas: 4.58; 237.—Gran d'humitat: 73.9; 78.8.—Vents: Direcció: E. SSO. Velocitat per 1ra 17: 9.6.—Estat del cel: Nubolós.—Núvolos: Claus: Cum. Cantitat: 0.6; 0.8.—Observacions particulars:
Sortida del Sol, 8 h. 18 m.—Puesta, 6 h. 2 m.—Lluna plena: Sortida, 6 h. 18 m.—Puesta, 8 h. 23 m.

Comunicat

Senyor Director de La Veu de Catalunya:

Havent arribat a mon coneixement que l'establiment funerari «La Noctaf» ha complimentat alguns encàrrecs y ordres de personas amigues del que suscriu que a n'ella han acudit ab la creencia de que encare continuu essent l'encarregat de la administració de dit establiment, lo que no es cert, me precisa per aytal motiu fer novament pública manifestació de que cap classe de relació hi tinc avuy dia ab dita casa, encare que en ella no's manifesti concreta y categoricament lo an formar part de la mateixa a las diferents personas amigues mevas que equivocadament y per rahó de mon nom y serveys, acudeixen al referit establiment ab la seguretat de que he d'esser jo l'encarregat del cumplimen de sas ordres; per lo qual, a fi d'evitar la repetició d'aytals equivocacions en benefici seu y perjudici de mas relacions y del meu, m'voig ab la necessitat de participar, per medi de la present, a pesar d'haberho ja anunciat en varis periódichs de la localitat, que'm trovo al frente de la direcció del establiment LA FUNERARIA SISTEMA MODERNO dels senyors Pere Domenech y Andreu Vallbó, situat en la Ronda de la Universitat, número 31, ahont lo públich que'm favoreixi ab sos encàrrecs, podrà apreciar la classe de serveys que en ell s'hi fan, y que son los mateixos ab que de llarch temps he procurat sempre atendre al públich.

Donantli, senyor Director, las mes expressivas gracias per la inserció del present, se repeteix de V. affm. S. S. Q. B. S. M.

JOAN FURMENTÍ.

Teléfono 1893.

LVMEN Bec d' Incandescencia — PEL GAS —

L'únic que dona una llum molt brillant sense tons més o menys verdsos o albits. Llum rosada que no fatiga la vista ni deprimeix lo sistema nerviós. Dona gran relleu y l'verdader color als objectes; no fa fum, ni olor.

Potencia lluminica, 100 bujies

Gasto: la meytat del d'un bec ordinari

Propia ab la seva gran irradiació pels grans establiments y ls grans locals.
Se transforman al nostre sistema tots los metxeros número 2 que tingan tija lateral.
Aviat hi haurà INTENSIVUS que donan la llum d'un arch voltdich de 6 amperes ab molta major economia.

DESPATX: Claris, 46 y 48, baixos, Barcelona

EN PONS, Cirugiá-Dentista

Carrer del Hospital, 24. 1.ª (avants, 83. 1.ª)

Cura las dents y caixals conservantlos per sa obturació en os, platino ó be or. Las dentaduras que construeix son garantidas en la exactitut. Dents y caixals afegits a las arrels que quedan. Operacions sens dolor.

Sombrillas

En-tout-cas, Pa-rayguas, Vanos.
Gran novetat y economia, a la fábrica El Louvre, 5, Archs, 5.

BRIANS.

Se curan ab l'aparell antiherpetic de Haurich. 8 pesetas. Farmacia Placsa del Padró, cantonada carrer Botella.

LICOR BREA MÚNERA

22 ANYS D'ÉXIT.—Gran premi a l'Exposició de París
Membre del Jurat a Londres.—Diploma d'honor a Bruselas

El Licor Brea Múnera es lo que millor cura los catarros crónichs, tos rebelde, os pectoracions abundants, anfeh, bronquitis y demés afeccions dels órgans respiratoris. Preserva del tífus, es útil en los catarros de la bufeta, purifica la sang de mals humors, y té una acció tónica tal sobre l'organisme, que desperta la gana d'un modo sorprenent.

Malalts causats de pendre altres medicinas han acudit al Licor Brea Múnera, y a sa benéfica influencia han recobrat lo dós mes preciosos de la vida, qu'es la salut.

No confondre'l LICOR BREA MÚNERA ab altres que portan noms semblants
FARMACIA DEL AUTOR, Passeig de Gracia, 24, Barcelona

INTERESSANT ALS TRENCATS

Mols trencats no donan importancia a la trencadura que tenen perquè no's molesta, confortantse ab portar un mal braguer qu'es molt perjudicial. Donchs, com es sapigit, una trencadura mal tractada pot ocasionar importants alteracions al organisme humà, convertintse en graves malalties que posan en perill la salut y la vida del trencat. Pera evitar complicacions las eminencias medicas recomanen l'ús indispensable del Braguer Optimo-hernial Vives. Aparato verdaderament medicinal y electro magnétich ab Real Privilegi, pera aliviar y curar rapidament la susdita malaltia. Molt de cuidado ab las falsificacions. Venda y aplicacions.

CASA VIVES.—Horas, de 9 a 1 y de 3 a 7.—Carrer Unió, 17, ent.

HISTORIA DE CATALUNYA

per NORBERT FONT Y SAGUÉ

Edició de propaganda, ilustrada ab 42 grabats y 10 mapas historichs. Preu, 1'50 pesetas en todas las librerías; 12 exemplars 15 pesetas, en la impremta catalana de J. Puigventós. Dormitori de Sant Francesch, núm. 5.

Una altre batalla

Quan tot just fa quatre anys alguns catalanistas entusiastas iniciarem dintre de l'Ateneu Barcelonés la concentració de las foras independents pera combatre'l caciquismo llavors, imperant en las corporacions oficials y en las asociaciones privadas, no somiavam ni podiam semiar que la nostra victoria pogués tenir altres conseqüencias que catalanizar la vida del primer centre intelectual de Catalunya.

Y no obstant, va tenirne. Ajudats de la massa neutra, indefinida, que en todas las colectivitats fa caure la balansa del cantó a que s'inclina, varem dir en Guimerà a la presidencia del Ateneu y a l'en Permanyer a la de la Academia de Lenguaggió y Jurisprudencia, y per primera vegada l'omnipotent cacich de Barcelona va veure desplegar-se davant son estol de gent que no's doblegava davant de las sevas amenassas ni s'obediava amansir ab promesas ni caricias.

Aumentadas nostras foras a cada nova batalla, varem dur la lluita a la Societat Económica Barcelonesa d'Amichs del País, antiga seu del caciquismo, fabrica de senadors ministerials, museu venerable de todas las foras historicas dels partits locals. La nostra arribada va produir en aquella casa una sensació desagradable. En aquell mon atildat, fret, académich, carregat de fórmulas parlamentarias, nosaltres eram estrangers, representavam la invasió dels barbes, y la alenada de vida nova que hi portavam constituia una odiosa profanació.

Y també allà's va repetir la antiga historia. La escola d'independencia y de constancia que en sas sessions varem obrir, va fer proselitista; y aviat, molt més aviat de lo que nosaltres podiam imaginar-nos, gracias als aconteixements polítics que donavan l'ayre de profecia a las nostras previsiones varem veure sortir del retraïment y formar al costat nostre un estol nombrós de gent honrada, fins allavors allunyada de la política ó tolerant per debilitat lo caciquismo.

La embestida del cacich va ser forta, però a cada non atach perdia foras, mentre nosaltres en guanyavam. Y al cap de vuyt de deixarnos lo camp lliure enfront ab las apariencias d'una retirada la seva total derrota.

Avuy, aqueixa massa neutra, indefinida, que fregantse ab nosaltres s'havia encomanat qu'elcom de las nostras idees, estimulada en son instint de conservació per la gran catástrofe de las guerras colonials, ha plantejat aquesta lluita més amunt, fora de Catalunya, en lo suprem organisme directiu d'Espanya,

en un lloch ahont nosaltres no podiam dur-la, ahont no podiam concoreir ab nostres votos ni influir d'altre manera que ab nostre aplauso ó ab la nostra censura.

Curt de vista ha de ser qui veja en la provisió de l'Alcaldia de Barcelona, un plet de personas, un conflicte de pretendents. Los telegramas que van y venen de Madrid, de l'una com de l'altre banda, no's dicta la vanitat ni la ambició d'un càrrech, sino qu'elcom més important y fondo. De part d'en Planas hi va la perdua ó la conservació del seu poder, que té todas sas arrels y tren toutes sos medes de l'Ajuntament de Barcelona. De part dels altres hi va tot, perquè hi va lo cumpliment de la primera de sas promesas, la estirpació del caciquismo y perquè seguit en Planas de amo suprem de Barcelona, cap de las aspiracions del seu programa descentralizador podria veures plantejada.

Per aixó interessa tant vivament la opinió pública. Pendent de la resolució, está tot l'exercici que a las ordres d'en Planas governa la provincia, tot un munat d'alcaldes y secretaris y cacichs de menor quantitat, y d'una altra banda tots los que a Barcelona ó fora d'ella senten sobre sen la má pesanta del cacich y del seu despotismo pateixen.

De qui será la victoria?
El problema no es tant clar com sembla. Si en Silvela desitges de debó dur la política espanyola per nous camins, no hauria d'aptar ni un moment, però en Silvela d'aptar en desferse d'en Planas. Y d'aptar perquè en Planas té ab ell com daya lo Noticiero, el cuerpo electoral, es home de gran experiencia política, que li donaria diputats de confianza, d'aquells que no fan fressa, ni provocan conflictes, escolans d'amén ben ensenyats pera fer quedar bé al govern en la comedia parlamentaria. En cambi, els altres son gent nova que no han fet may del ofici y tenen sobre'l govern y l'administració idees perillosas y escuripols més perillosas encara pera l'ordenat funcionament del régim parlamentari.

Es clar que d'aptar en Silvela, fill mimat del parlamentarisme. D'aptar, se remou, vacilla... Lo cor se n'hi va a la solució més comoda, a la que més s'avé a son temperament y sos propósitos... però no's determina, l'ombra del ministre català li fa nosa.

ENRICH PRAT DE LA RIBA.

El Via-crucis de la Sumpteta

La hermosa criatura, la Sumpteta rossa que li deyan, rondava pels volts de la Seca, encantantse una copa ab els dotze Apóstols de la entrada petita, contemplant altres ab ells fixos el mohi-

ment d'una campana que brandava; embaledintse a estones ab l'àngel que's veu al cim de tot del campanar; comptant després els esglaçons de la superba escalinata que s'estén desota la fatxada principal de la iglesia, y entretinguentse més tart ab las figuras extrambóticas de las gargolas.

Tot d'una, li desvià la atenció el pas d'una colla de nenas de la seva edat, caminant arregleradas y en parellas, habilladas todas ab idénticas robes, y acompañadas per duas germanas de la Caritat.

La Sumpteta restà un instant parada, seguintlas ab la vista, comparant llurs vestits tant endressadets y llurs sabats tant novats, ab els pellots que la cobriant a n'ella y ab els zarrachs revellits que calsavan sos peus, despullats de mitjans. Aquella comparansa fer néixer dintre sen una gran enveja que la invadí tota: l'Hospiç se li aparegué com un palau encantador, una mena de paradís que podria ferla feliç.

Després, l'hàbit de las monjas la feu recordar de sa mare, sepultada en un llit del hospital, desenganyada pels metges, esperant l'hora del etern viatge... «Pobre Sumpteta! Feya mitj any que estava sola, captant de dias, dormint de nits en un recó del quarto de la Seca, una esguerrada que vivia de caritat y que li havia fet a n'ella la de recullir-la... Totas las penas y fatigas passadas durant aquells ais mesos, s'agomolaren tot d'una en sa tendra imaginació... Y se recordà ab horror d'aquella fam dels primers dias; d'aquell esglay que senti una matinata en que la Seca cuydà morir-se de resultas d'un atach d'afogament; de la fret que se li ficava fins als ossos durant las nits crúas de desembre, y sobretot, de la gran basarda, de la por immensa, dels sómits esgarritosos que la torturaren en aquella dormida que feu al ras y a la vora del riu, abans de que la recullís aquella bona dona.

Las nenas del Hospiç havian desaparegut cap al darrera la Catedral, empujant la pujada que mena fins al portal de Sant Cristófol, des del qu's descobreix en panorama la hermosa vall de Sant Daniel, orgull dels gironins y admiració dels forasters que la visitan.

La Sumpteta restà parada gran estona. Després, com obehint a una resolució que se li acudís en aquell instant, apretà a córrer amunt, ab lleugeresa de gata, enfilant la mateixa ruta que havian seguit las bordetas.

L'aspecte de la vall, a aquelles horas de la tarde, tenia qu'elcom d'extraordinari. Be eran las mateixas las runas y els llenços de muralla de la torre Gironella que s'alçan a má dreta al sortir del portal; be ho era també la montanya de Montjuich, que tapca a la banda oposada la vista dels últims termes; be's veya

igual la tirallonga escalonada de monts que s'alçavan allà al lluny limitant el paysatge. Però en l'herba dels marges y dels rostos, en las matas d'argelachs y garigarras, en la terra, en las pedras, en tot semblava notarshi una llei de cosa inexplicable que feya pressentir la Primavera.

Un sol espléndid banyava de llum y de vida'l paysatge, jugant en certs indrets ab las ayguas del Galligans, que sepejava al fons de tot, rondinant suauement. Al bes del astre, els murs de Montjuich y de la Gironella prenián un to d'aurat qu'ls embellia. La montanya de Sant Miquel, ab sa petita torre al cim, s'ovirava al lluny, a la esquerra del últim terme, destacantse demunt del cel blau... d'un blau que comparava la Sumpteta ab el del mantell de la Puríssima.

Per tots els corriols y viaranyas, s'hi veyan collas de gent que, aprofitant la tarde del diumenge, havia eixit de la ciutat pera pagar tribut a la tradició, anant las unas a collir violetas, las altres, més piadosas, a passar las creus, y la immensa majoria a fer las dugas cosas a la una.

La Sumpteta s'aturà y resseguí la vall d'una llambregada, cercant las nenas del Hospiç, que ja no's veyan en lloch. De sobte tornà a emprendre'l camí, tirant cap a la dreta, sempre amunt, vorejant la Gironella y enfilantse després per entre'ls dos rengles de construccions rònegas que s'alçecan a la entrada del camí del Calvari.

Al acabarse las casas ovirà las bordetas, que s'havian acomboyat ab una colla d'altra gent... El quadro era hermes y suggestiu. A un costat el puig hont se veuen las runas de la petita torre de la O. Més enà grans esteses de oliveras d'un to gris, molt gris... Perdentse entre'ls alta y baixos del terreny, la estreta carretera, mostrant en algún tros las rocas vivas y vorejada d'un costat per marges que feyan de límit als camps que s'enfilavan amunt. A l'altra banda una gran extensió de sembrats, que s'allunyavan en accidentada pendent, encloctantse cap al centre de la vall, fins a trobar el riu y l'escamot de casas de sa vora... En mitj de tot aixó, plantadas al peu del camí, amagadas las unas en un clot de montanya, destacant las altres sa blancor a través de verdissas y brancans, alegrent totas el paysatge, las casetas ab la creu al cim, senyalant cada una un pas del suplici del Redemptor... Devant de la primera, de jonolls demunt la roca y arregleradas, las nenas del Hospiç ab una colla de gent, fent la primera estació del Via-crucis.

En tots aquells recóns de montanyas hi regnava gran animació. Els devots eran en nombre extraordinari: encara

una colla no abandonava una de las casetas, que ja ocupava sa plassa alguna de las que anavan venint... Tot d'una acabà d'alegrar el quadro un espatx de música: era una comissió d'una societat religiosa que volia donar ab aquelles notas més espléndides al acte.

Entre creu y creu, la Sumpteta, ab aquell caminar de gata que la distingia, s'enfilava pels marges, devallava pels rostos, s'entafurava entre las matas, pera aplegar las violetas que hi creixian, amagadas modestament desota l'herba.

Las bordetas, que feyan sa via ab posat seriós, la llambregavan de cua d'ull, sentint en llurs tendres pite una gran enveja d'aquella llivertat... Y ella també se las mirava a las bordetas;... y al véurelas tan endressadas, y al pensar que tenian un llit mes tou que las rejolas del quarto de la Seca, y al ferse la reflexió de que no havian de mondicar el pa que menjavan, també n'estava d'enveja. ¿Com la hauria baratada la seva sort ab la d'aquelles desamparadas!

Així arribaren a la onzena estació, y la Sumpteta, al sentir explicar lo que representava, aclucà's ulls, s'imaginà la escena y li semblà que la Verge Maria, aquella Mare que quoya com morta al sentir el primer cop de martell ab que li clavavan al Fill, tenia qu'elcom de la seva, però qu'elcom que no's sabia explicar y que li feya moure'l llavis nerviosament, pera pregar a Nostra Senyor, demanantli... ¡ni ella mateixa ho sabia!... potser que li concedís una vida regalada com la d'aquellas altres criatures qu'excitavan sa ambició... Als sayons y soldats se'ls imaginava com aquella gent que quan se'ls hi allarga la ma demanant una almoyna, responen ab un regany aspre, que deixa sense sentit... En cambi al Cirineu, li veyia la mateixa cara bondadosa del municipal que anà a recullir-la, el día que's quedà dormint a la serena y a la vora del riu.

Ja estavan a punt d'arribar al Calvari, de finir el Via-crucis. La Sumpteta lligà en pom las violas que havia recullit durant sa ruta y, un cop a la capella, entrà de puntetas, resá devotament un pare-nostre, deixà'l ramoll demunt l'altar y tornà a eixir sense fer soroll, sempre ab el mateix pas de gata...

Fins a entrada de fosch vagà per aquells cims. Las hospicianas feyan grans estones que havian desaparegut, fent la volta per la banda oposada al camí que havian seguit a la sortida de aquell clot, tot resant el Rosari algunas collas...

Las ombres del crepuscle comensavan a envoleccar las fondaladas y recóns de la vall, revestint els objectes de tons

misteriosos. Per las oberturas de las casetas del fons, sortian febles raigs de llum que's difumian ab la grisor de la terra. Damunt de la fosquetat, ressaltava encara en las clotadas la blancor de alguna de las estacions; altres, construidas en lloch més elevat, se destacavan del cel com centinelas que guardessin lo camí. En l'espay s'hi confonia la remor de veus que resavan, ab los crits de goig d'alguna noya que acabava de collir una violeta; la fressa del vent al remoure las fullas dels arbres, ab la d'una regueró que s'escorria córrechs avall; las notas d'una cansó vinguda de las vessants oposadas, ab la conversa de dos enamorats que, juntant la Fé y l'Amor, havian anat a fer el Via-crucis, acompanyats dels pares d'ella...

Malgrat l'animació, el quadro tenia una llei de severitat estranya, com si'l cap-vespre s'hagués apoderat de todas las cosas, imposantshi respecte.
La nena seguí avall, ab la riuada de personas que tornavan cap a dintre. En son caparró s'hi agomolavan consideracions y més consideracions sobre aquella gent, més feliç, més alegre, més ditsosa qu'ella.

Poch abans d'esser a la ciutat, li vingué una tristesa... una gran tristesa que anà invadint tot el seu interior ab tal intensitat, qu'es deixà caure mitj agreda damunt l'herba d'un marge y va rompre a plorar amargament.

Després, al cap d'una estona, se redressà, va aixugar-se'ls ulls y contemplant l'infinit, cor-presa tota per l'augusta solemnitat d'aquell jorn que moria;... perduda la imaginació;... ben lluny de creure que en un clot de llit del Hospital s'hi acabava una vida que, al passar d'aquest mon al altre, l'havia de deixar sola... ben sola, desamparada com aquelles bordetas a qui tant havia envejat aquella tarde y ab las que al any següent aniria de companya a fer lo Via-crucis...

JOSEPH MORATÓ Y GRAU.

Notas políticas

Còmichs dolents y donas brutas
Dos arguments dels polítics y dels cacichs: un de còmich dolent y un altre de dona bruta.

Se tracta de respectar las foras naturals del país, de reconeixer la vida de las antigas nacionalitats ben vivas avuy, y de treurers de sobre als vividors polítics.

Naturalment, aquets s'esbalotan, se avansen cap al públich y cridan: Aixó es la reacció. Y (com lo còmich dolent del quiento quan lo xiulavan los milicianos) ¡Visca la llibertat!

Se tracta de treurer's de sobre lo ca-

Tant prompte s'arreglin los desperfectes, continuarem lo viatge. —Puig.

L'aplech catalanista de Sitges

La nostra arribada

Aspecte de la població

Sitges, 12, 11:30 matí.

Acabem d'arribar molts representants de corporacions de la «Unió Catalana», i de la premsa, provinents de diferents indrets de Catalunya.

A l'estació han vingut a rebre la Junta Directiva de l'Agrupació Catalana, quina solemne inauguració avuy se celebra, acompanyada d'una colla de socis.

També ha vingut a rebre a la estació, una comissió del Ajuntament, composta de varis regidors, ab l'Alcalde al cap.

Hem emprés la marxa cap a la Plasa del Marqués de Montroig, ahont s'hi troba'l local de l'Agrupació.

Pels carrers del trènzit, s'hi agombolava la multitud. La població presenta magnífic aspecte, rejentes molts balcons adornats ab vistosos domos.

La casa de l'Agrupació Catalana també presenta engalanada. Al arribar hi la comitiva, lo president de l'Agrupació don Bartomeu Misas, ha pronunciat un discurs donant la benvinguda als forasters, que ha sigut rebut ab grans aplaudiments. —Rodón.

Obsequi

Sitges, 12, 11:45 matí.

Los forasters som molt festejats per los sitgetans.

Lo setmanari *El Eco de Sitges*, ha publicat son número saludant als catalanistas forasters i publicant un facsimil del segell de l'Agrupació, dibuixat per en Miquel Urillo.

Se tracta d'anar a visitar lo «Can Ferrate» y la estatua aixecada al «Grec» en lo passatge de la Ribera. —Rodón.

Grans mercès al Alcalde

Sitges, 12, 12 matí.

L'Alcalde d'aquesta població don Miquel Ribas, ab diferents regidors, no ha deixat un moment als catalanistas que aquí han vingut.

Acaba de convidar a un vermouth als representants de la premsa catalanista.

En obsequi a LA VEU DE CATALUNYA, ha fet gestions lo senyor Ribas, pera que pogués continuar telegrafiant pera la edició del vespre.

Daptém que aixís pugui aconseguir-se. —Rodón.

La premsa madrilenya

Lo que diu lo senyor Sagasta

Madrid, 12, 11:15 tarde.

Lo senyor Sagasta ha declarat a un redactor de *El Liberal*, que no s'ha d'interpretar de les seves declaracions los que han suposat que ell tenia una opinió favorable al Govern, reconeixent fins lo seu acort a empenyer una candidatura pera regenerar al país.

La veritat es, diu lo senyor Sagasta, que'l Govern fins ara no ha fet res, y que a ell no se li ha ocorregut mai pensar que l'actual Govern sigui lo que ha de regenerar al país.

Va parlar sols de la lley electoral y digué que a priori no devian las oposicions determinar la seva actitud, fins que's coneguessen los actes del Govern.

En quant al pago dels alcances de las classes y soldats, ha dit que'l seu Govern no estigué en condicions de satisferlos, perquè no se sabia lo que importavan, ni s'havia pogut fer cap liquidació malgrat haverse gastat molts diners en telegrams pera conseguirlo.

Lo senyor Sagasta ha tornat a dir que las oposicions democràtiques denhen esperar y que'l seu partit esperarà los actes del Govern pera procedir de la manera que aquestes he fassin necessari, y que si'l Govern per odi a las corrents modernes adoptés una política de violència pera destruir lo que solia ha adquirit a costa de grans esforços, allavors totos los liberals s'ajuntarian pera contestar a la provocació y acudirian als comicis pera deixar a salvo lo que's

liberals no poden consentir que desaparegui, perquè es la conciencia y la vida del país.

En aquest cas, ha dit lo senyor Sagasta, anirían als comicis ab la coalició si fos precis.

Aquest es son pensament veritat y son propòsit, —ha dit,—erroneament interpretats.

Reformas de Governació

Lo ministre de la Governació es partidari de la transformació millor que de la supressió del Consell d'Estat y de las Diputacions provincials.

Cárrechs militars

Lo Govern te'l propòsit de conferir un alt càrrech al general Azcárraga.

Sembla molt probable que se li concedirà la presidencia del Consell Suprem de Guerra y Marina.

També s'indica per un alt càrrech dintre de la milícia al general Gamir.

Los presoners espanyols a Filipinas

Lo ministre de la Governació ha desmentit en absolut la noticia de que la presencia de cert personatge (lo general Polavieja) en lo Govern, fos causa de dificultats pera la llibertat dels presoners espanyols a Filipinas.

Tenim la esperansa —ha dit lo senyor Dato— de conseguir molt aviat lo que tots desitgem.

Inondacions y temporals

Comunican de Murcia que la crecenda del riu Segura ha sigut causa de molts inondacions.

Las ayguas han arribat a una altura considerable sobre'l nivell ordinari.

La vega está tota inondada.

Los danys y pérdidas materials son extraordinaris.

Hi ha hagut una desgracia personal, no havente pogut encara identificar lo cadavre.

A Cieza y altres pobles de prop del riu l'aygua ha arribat també a una extraordinaria altura y los danys causats per la inondació son immensos. Se consideren perdudas las culturas.

Lo pont de Lorca ha quedat destruit.

Las autoritats s'afanyan en dictar las midas convenientes pera evitar que succeeixin desgracias personals.

Diuen de Valencia que aumenta la inondació a Alcira, fent temer nous desastres.

Tota la població s'ha refugiat a la part alta de la ciutat.

Las pérdidas que han ocasionat los ayguets son realment extraordinarias.

També comunican d'Alacant que l'estat del mar es tant perillós que'l vapor «Cabo Roca» ha tingut que retornar al port, no atrevintse a travessar lo golf.

Lo temporal ha perjudicat las comunicacions per terra.

Lo tren de Madrid no ha pogut arribar per estar trencada la via en varias parts a prop de Sax.

A Monovar las comunicacions telegraficas están interrompudas y la major dificultat pera que puguen circular los trens, es l'haverse romput un pont a prop del kilómetro 409.

Las altres parts de via rompuda no son de tan difícil recomposició.

Las inundacions se diu que tenen major gravetat que la dels anys passats.

Son molts las extensions de terreno completament negades.

A Villena l'aygua cobreix tota la linia del ferrocarril.

Hi han cinch cases inondadas, sens que se sapiga res del parader de la gent que las habitava.

L'aygua arriba a l'altura dels balcons.

Lo Governador civil ha disposat que la Guardia civil de Villena li dongui immediatament noticia de tot lo que passa y que auxiliï als viatgers dels trens.

Aquestos están detinguts a Sax, los barcos ho están en lo port y los que havian provat de sortir van tenir que tornar enrera.

Lo «Sagunto» s'ha refugiat a Santa Pet.

Los bots y llanxas rompen las amarras per la forza de las ayguas.

A Sant Joan y altres pobles hi han carrers y casas del tot inondadas.

Meeting socialista

A Bilbao, aquest matí s'ha celebrat un meeting socialista, presidit per Pau Iglesias.

Aquest no ha fet altre cosa que ratificar tot lo que ja havia dit en sos discursos de Sant Sebastià y Vitoria, sens que hi hagi afegit cap nova.

Un dels oradors ha posat de relleu la importancia del meeting, censurant ademés al govern facionista per haver cohibit a la premsa; ha parlat de la guerra, dient que no més han anat a Cuba los treballadors, retornant victimas de la anèmia.

Ha dit, que's obrers no esperen res dels poders públics, que no més s'ocupa de proporcionar empleos.

Ha demanat una organizació ben ampla com única manera de conseguir los seus ideals, y ha atacat als concejals que obediexen al caciquisme.

Un representant dels minayres ha dit que's obrers denhen unir-se pera evitar la rapinya de las classes directoras.

Ha atacat al senyor Sagasta y al actual Govern.

Referintse a las Assemblies de Saragossa hi ha tret importancia y ha dit que aquells comerciants van defensar lo servey militar obligatori, no perquè'l sentien y'l vulguin, sino pera ferse simpáticos al poble.

Parlant de l'autonomia l'ha combatuda dient que del règim autonòmic ningú parlava d'aquí deu anys y que l'arbre de Guernica ja será tallat.

Acabat lo meeting, los concurrenents han anat en manifestació al Govern civil pera demanar que s'abonin als soldats repatriats los seus alcances.

La qüestió de Xina

Un despatx de Londres diu que va aclarintse la situació respecte los assumptes de Xina.

Un Periòdic de Sant Petersburg creu que s'arribarà a un complet acort entre las potencias.

L'enterro del general Chinchilla

Madrid, 12, 2 tarde.

Ab los honors d'ordenansa s'ha verificat aquest matí l'enterro del general Chinchilla.

Presidia lo del ministre de la Guerra, senyor Polavieja, senyor Montes Sierra y 'ls parents del difunt.

A la comitiva hi figuravan gran número de generals, comissions dels cosos de la guarnició, qüefes de la Guardia Civil y numerosos individuos del partit liberal.

Lo que diu «El Tiempo»

Madrid, 12, 2:30 tarde.

Diu *El Tiempo* que la pujada de la Bolsa está ben justificada, puig diguin quant se'ls correixen alguns bolsistas, hi ha ja sobrads rahons pera que pugui el nostre credit guanyar lo que va perdre en èpoques anteriors.

Lo diari periòdic califica de gran importància, la versió de que anavan a suspenses de tot las garantias constitucionals, fent establir altre cop la previa censura.

Diu també *El Tiempo* que's completaran infundit quant se parla ab referència a l'Alcaldia de Barcelona, sobre suposadas desavinencias en lo si del ministeri.

Lo temporal a Valencia

Madrid, 12, 3 tarde.

Telegramas de Valencia diuen que continúa'l temporal, havente desbordat los principals rius, é impedit per consegüencia, la circulació dels trens.

Algunes estacions están completament aïlladas; las ayguas han fet enormes destrossos en la via y s'han emportat alguns ponts.

A Riola, Algemesi, Alcora, Albayda y Caragant, regna gran pànich y's demanan auxilis ab tota urgencia.

Casi todas las culturas, especialment la de toronja, ha desaparegut en molts pobles de la provincia.

Las autoritats no descansan en trasmetre als pobles las midas oportunas, organisant socorros al mateix temps.

Yanquis y tagals

Madrid, 12, 3:20 tarde.

Diuen de Washington que las últi-

mas noticias rebudas de Filipinas, anuncian que's americanos se preparan y fan tota mena de preparatius y operaciones preliminaras pera'l próxim atach qu'han de dirigir sobre Malolos.

Ahir calaren foc a las fortificacions qu'havien fet los filipins a Paudacan.

Aplacament

Madrid, 12, 3:38 tarde.

Resolument ha quedat aplacada, fins a millor ocasió, la projectada combinació diplomática.

Lo senyor Villaverde se proposa deixar, a la primera sessió que celebren las Corts vinents, damunt de la mesa, ja ultimats los nous presuposts. Pera conseguirlo ha manifestat que treballarà activament.

Més del enterro d'en Chinchilla

Madrid, 12, 3:50 tarde.

La caixa era molt senzilla y no portava cap corona.

Aguantavan las cintas los generals Coello, Rivera, Marin, Azcárraga, Correa, Capdepón, un coronel de la Guardia civil y lo general Herrera, en nom de la familia.

A l'acompanyament s'hi veyan los generals Polavieja, Martínez Campos, Blanco, López Domínguez, y los senyors Martínez del Campo, Gasset, lo Governador civil senyor Linares, l'Alcalde Marqués de Aguilar de Campoo y molts altres personas de significació.

Ha fet los honors lo 14 ters de la Guardia civil ab bandera y música.

La festa catalanista de Sitges

Sitges, 12, 4:10 tarde.

(Rebut per correu, per haver sigut rebutjat a telégrafos.)

A la una de la tarde, en lo local de l'Agrupació, s'ha verificat lo dinar, compost de 80 cuberts.

Al acabar, lo senyor Rocamora ha llegit una poesia sobre la malvasia de Sitges. Lo senyor Huguet ha dat las gracias en nom de l'Agrupació.

A las 4 de la tarde, ha comensat lo meeting, ab molta concurrencia, veyent-s'hi gran número de senyores y senyoretas. —Rodón.

Noticias d'América

Madrid, 12, 5 tarde.

Comunican de Nova York que s'han exagerat los rumors respecte a la trola den Dewey, que solzament se troba quelcom acalparat, y en vista d'aixó ha demanat algun descans.

Diuen de Washington que a petició d'Ottis lo govern ha prohibit que's qüefes oficials y voluntaris que vagin a Filipinas, siguin acompanyats de las sevas familias.

Darrera informació

Lo Coro «Catalunya Nova»

Játiva, 12, 3 tarde.

(Rebut un cop tancada la edició del vespre.)

Com los deya en un telegrama anterior a consecuencia del temporal que regna en aquesta provincia, s'interrompi la circulació dels trens entre las estacions de Mogent y la Parrilla, obligantnos a retrocedir fins a Játiva ahont hem passat la nit.

Aprofitant la parada forosa, y accedint a las invitacions afectuosas de las autoritats y centres artístics d'aquesta hermosa ciutat, lo coro d'en Morera ha cantat «Los Segadores», l'«Himno als Artistas» y «La Marsellesa» davant de l'estatua del «Españolito», lo célebre pintor setabense.

Totas las pessas han sigut acullidas ab aplaudiments perllongats y'l Coro aclamant ab todas las expresions més entusiastas de la lengua valenciana.

La ciutat de Játiva es bella y monumental en la part antiga, havente nos altres quedat molt complaguts de nostra estancia en ella, malgrat hagi sigut a la forsa.

Sortirem avuy cap Alcázar de San Juan, si no's presenta nou obstacle. —Puig.

Declaracions del Ministre de Marina

Madrid, 12, 8:15 nit.

Lo ministre de Marina ha fet las següents declaracions a un redactor del *Heraldo*.

Lo Govern desitja que Espanya tingui la esquadra que necessita; pero, perquè aqueixa esquadra pugui solcals mars en breu plasso, es indispensable sortir al extranger en busca dels barcos que l'han de compondre.

Si no fos tanta la premura, nostres astillers podrien construir los barcos que necessitem, si bé avants fora precis introduir grans reformas en aquells, convertintlos en grans centres industrials, dotats de personal apte y adouat.

Es necessari que nostres astillers sufreixin una notable modificació, pera que serveixin per poderli construir grans embarcacions de guerra al nivell dels adelants moderns.

No obstant, avuy per avuy, poch pot lograse en aquest sentit, perquè Espanya está liquidant los inmensos desastres de la passada guerra; aixís es que en primer terme es precis atendre als grans problemas econòmics que han de preocupar al Govern.

Afegeix lo ministre que dins del seu plan, no sols hi entra la construcció de grans embarcacions de guerra, sino també lo dotar a la esquadra de embarcacions menors, inclosa la classe de remolcadors.

Diu també que es indispensable millorar las condiciones técnicas del personal de l'Armada, aumentant la seva experiencia; a quin objepte diu que la esquadra té de practicar freqüents y periòdics maniobras, procurant al mateix temps que navegui la major part del any.

Aquest diu que es lo seu criteri. En ell s'inspirarà pera la realisació de las reformas que desitja introduir en lo seu departament.

Creu que's seus companys de Govern participaran de la seva opinió y l'ajudarán en aquesta important obra.

Referintse després al cinquanta per cent de las plassas que, segons s'ha dit, se tracta de amortisar en tots los cosos de l'Armada, ha dit lo ministre que aixó es veritat, pero no en una forma tan ampla com alguns han pretengut.

Aixó ha dit que podrà ferse després que s'hagi reformat la plantilla del personal.

De tots modos, encare que durant la guerra han quedat vacants molts plassas, com que hi havia molts excedents, que t'enen drets adquirits, no es possible amortisar de moment tantas plassas com s'ha dit.

Ha acabat dient que preparava reformas importants; pero que de moment lo més essencial es lo relatiu a la liquidació dels assumptes de la guerra, procurant normalisar la situació econòmica, restablint lo credit públic.

Per arribar a aquest resultat, reclama del país que tingui confiança en lo Govern, que segons lo ministre de Marina, está animat de molts bons propòsits.

Los repatriats

Aquest dematí era l'anyalot pera tornar a reunirse's repatriats, pero no han pogut conseguir, per haverlos retirat lo permís la autoritat.

Sols ha cridat l'atenció als voltants del mitj día un grupó que comentava la decisió de la autoritat y la marca de las negociacions que's practican en favor dels repatriats.

No hi ha hagut cap incident notable.

A las tros de la tarde s'ha format un altre grupó, que s'ha dirigit al Govern civil ab l'intent de parlar ab lo Governador. Com se'ls ha manifestat que aquest no hi era, s'ha dissolt pera tornarhi després de las vuyt.

També s'ha posat en coneixement del Governador que alguns repatriats han visitat la casa número 14 del carrer de Silva, en quina está instalat lo circol carlista, essent aquesta visita objepte d'alguns comentaris.

Consellers del Banch d'Espanya

En lo Banch hi ha hagut avuy elec-

cions pera'l nombrament de consellers.

Ja avans de la hora de la votació hi havia gran animació en lo local del Banch. Eran en gran número los accionistas que hi han concorregut, emplantant per complert lo saló ahont tenia verificarse l'acte.

Hi ha hagut molts «cabildeos», conferencias y maniobras de tota mena, barrantes noms de la candidatura oficial y circulant diferents candidaturas espociales.

Hi han sigut elegits consellers los senyors don Ricart de la Huerta y Romillo, don Carlos de Sant Simon y Rivera y don J. de la Torre y Villanueva.

Com a supernumeraris han resultat elegits los senyors don Manuel Francisco Martínez y Fernandez, don Joseph Luis Passo, don Francisco Palero, don Joan Maisonneuve, don Eleuteri Agrado, y don Joseph Rueda Arena.

La direcció de la Guardia civil

Un altre dels noms que sonen pera la direcció de la Guardia civil es lo del general Daban.

L'Alcaldia de Barcelona

Diu *el Heraldo* que's candidats que reuneixen mes probabilitats pera descompenyar l'Alcaldia de Barcelona son los senyors Girona y'l doctor Robert.

Sembla que s'han posat en joch molts influencias, celebrantse molts conferencias y cambiantse molts telegramas entre Madrid y Barcelona.

Per ara no hi ha res resolt. Sembla que demà se sabrà alguna cosa definitiva.

Los repatriats a Valencia

Comunican de Valencia que ha tingut lloch en dita capital una reunió de repatriats, los que, portant una bandera que deya «Viva el Ejército!», s'han dirigit a la Capitanía general en demanda de que's fossin abonats los seus retrassos.

Lo Capitá general los ha rebut molt carinyosamente, prometentlos que'l Govern resoldrà tant aviat com pugui aquesta qüestió.

Los temporals

Se reben nous detalls dels temporals de la regió valenciana.

El postcat de Valencia está interrompuda la linia de Valencia a Barcelona.

Fins a Alcira las inundacions son completas.

Hi ha grans destrossos y en alguns punts de la horta de Valencia las culturas se consideran totalment perdudas.

—En la provincia de Murcia, també hi ha hagut grans plujas, temente inundacions per la extraordinaria crecenda del riu Segura.

Mercats estrangers

Productos agrícolas

Ceps americanos. — Montpeller, arrelats, Riquar de 25 a 30 fr. lo miller. Riquar de 30 a 40. Ceps de rahim, negre, empetats, sobre chiparra, 185 fr. lo mil; sobre Lot, 165 fr. id.; sobre Jacquet 6 Solonis, 120 fr. id.; sobre Vialla, 140 fr. id. Los de rahim blancos, iguals preus.

Vins. — Paris, se cotizan als preus següents: Alacant, de 24 a 30 frs; Alger, de 23 a 28; Aramon, de 24 a 28; Catalans, de 27 a 32; Valencians, de 24 a 30; del Roselló, de 27 a 33; Cher, de 50 a 60; Lluçerna, de 32 a 36; Arago, 37 a 41; Minervais, 28 a 33; Bas-Bourgoigne, 50 a 60; Priorat, 37 a 41; Haro, 33 a 37; Bonicarlo, 35 a 39; Montagne, 35 a 39; Touraine, de 50 a 60, tot l'hoctóitre.

En general en tota França l'aspecte dels mercats es de calma.

Maras y tartrats. — Tartrat brut, 60 a 65 grams, cristallisació, 128 a 130 frs. lo gram; id. de 65 a 70 grams cristallisació, 130 a 132 frs. lo gram; id. de 70 a 75 grams cristallisació, a 133 frs. lo gram.

Grémor tartaric, 168 a 170 frs. los 1

